

STYRESAK 57/23

ORIENTERINGER FRA DRIFTEN

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

7. desember 2023

Saksbehandler

Avdelingsledere/-ansvarlige, Gro Eikeland

Saksfremlegg

Under følger orienteringer fra driften i form av punkter samlet under overskriftene fra siste museumsmelding samt våre egne punkter «forretning» og «organisasjonsutvikling»:

Solid kunnskapsproduksjon

- Vest-Agder-museet har sendt alle etterspurte rapporter for det internasjonale prosjektet «Identity on the Line» innen tidsfristen (30.10.23) til Brussel, og venter på godkjenning fra Creative Europe. Mest sannsynligvis vil både godkjenning og siste utbetaling komme innen utgangen av året.
- Spin-off forskningsprosjektet «Hva skjer med det Ufortalte?» slutter som planlagt 31.12.23. På grunn av organisatoriske utfordringer innad i samarbeidsorganisasjonene har antall artikler som prosjektet skulle føre til, blitt redusert. Dette etter avtale med Kulturdirektoratet som har støttet prosjekt økonomisk. Vest-Agder-museets forskningsartikkel vil bli som planlagt ferdig innen utgangen av desember.
- Oversikt rullende materiell ved Setesdalsbanen: Fagseksjonen v/Thorunn Lunde har i samarbeid med driftsbestyrer og verkstedsleder hatt en gjennomgang av eierforhold på materiell, og nå foreligger det en oversikt som deler inn eierskapet det VAM eier, det Stiftelsen Setesdalsbanen og det Norsk jernbanemuseum eier.

- **Industridokumentasjon:**
Det er opprettet kontakt med Tine Meieriet i Kristiansand med tanke på dokumentasjon (arbeidslivsintervjuer, produksjonsdokumentasjon og eventuelle inntak av gjenstander) når driften der innstilles 2025. Museet har også tatt kontakt med Statsarkivet med tanke på deres ansvar for privatarkiv samt at det foreligger en plan for innsamling av meieriarkiver nasjonalt.
- D/S Hestmanden forsker på mønstringsvesenet i hjemmeflåten under andre verdenskrig, med utgangspunkt i Kristiansand mønstringskontor.
- D/S Hestmanden har vært på Riksarkivet i Oslo og funnet kilder til forskningsprosjekt om mønstringsvesenet i hjemmeflåten.
- Konservator ved Mandal museum hadde innlegg under årets Agderseminar på Kuben i Arendal.

Relevant formidling

- Vestagdermuseet.no har til nå hatt 542 706 sidevisninger, samlet i fjor (som var ny rekord) var 400 490 sidevisninger.
- Vest-Agder-museets historiske juletreutstilling åpner i Rådhuskvarartalet i Kristiansand lørdag 2. desember kl. 12. Utstillingen består av 16 pyntede juletrær. Den er oversatt til engelsk og har fått et designmessig løft i år. Det er gratis inngang og åpent hver dag 2. – 21. desember.
- Seks konservatorer i Vest-Agder-museet lager foredragskveld i amfiet i Rådhuskvarartalet torsdag 14. desember kl. 18 med gratisarrangementet «Fortellinger om JUL – 6 historier på 60 minutter».
- Det har vært holdt flere foredrag av ansatte i fagseksjonen i høst, bl.a. om Setesdalsbanen som kulturminne for Temakafé for kreftpasienter og pårørende i Kristiansand 30. oktober.
- Ansatte i fagseksjonen holder flere foredrag i førjulstida, blant annet i Den kulturelle spaserstokken i Vennesla.
- De faglige foredragene i serien «Historier fra et museum» gjennomføres ved Odderøya museumshavn siste torsdag hver måned.
- Lørdagsarrangementet på Gimle gård, Juletradisjoner med glimt fra jul på Gimle, var godt besøkt med over 40 stykker. Tonje Tjøtta holdt foredrag og Susanna Årby og Bruno Gagro var musikere og sang norske julesanger.
- Jul på Gimle ble gjennomført 26. 11 med mellom 1100 og 1200 gjester
- Førjulshygge på Kristiansand museum gjennomføres første søndag i advent.
- D/S Hestmanden arbeider med ny utstilling om Shetlandsgjengen.

- D/S Hestmanden har tre søknader inne hos DKS-Agder, og planlegger for gjennomføring av opplegg etter årets seilas.
- D/S Hestmanden planlegger for arrangementer i byene vi skal besøke i sommer og for åpent skip i hjemmehavn i Kristiansand store deler av fellesferien 2024.
- Alle Lindesnes kommunes 8. og 9. klassinger har besøkt Ballastebrygga industrihistoriske senter gjennom DKS-opplegg på Ballastbrygga industrihistoriske senter.
- Mandal museum vil bidra til å bygge lokal identitet i kommunen. Elever fra ungdomsskolene på Vigeland og Øyslebø har fått opplegg i utstillinga «Mandal – der elv møter hav», med fokus på hvordan deres lokalsamfunn har vært sentrale i framveksten og utviklinga av byen.
- Mandal museum har bidradd med manus og har vært «fortellerstemme» i Risøbank IKS sin nye dokumentarfilm om parafinolfabrikken ved Risøbank. Det ble blant annet filma i Andorsengården.
- Mandal museum har utvikla et aktivitetsopplegg for voksne. Bakgrunnen var et ønske fra Lindesnes kommunes kulturavdeling. De testa ut et kombinert omvisnings- og oppgave-opplegg på Ballastbrygga. Det ble godt mottatt.
- Ballastbrygga industrihistoriske senter har blitt et populært besøksmål for Mandal museum. I november var det nye kommunestyret på besøk og alle parter i samarbeidet fikk presentert prosjektet og framtidsplanene våre.

Jul i Mandal:

- Mandal museum inviterer til foredrag om lokale juletradisjoner i Andorsengården torsdag 7. desember kl. 18:30: «Julegodter og andre godbiter», ved avdelingsleder Birgitte Sørensen.
- Mandal museum inviterer til åpne utstillinger, pynta juletre og juleverksted for barn og voksne i Andorsengårdens hovedhus lørdag 9. desember kl. 11 til 15.
- I disse dager starter de tradisjonelle juleverkstedene opp på Sjølingstad. Det er mange skoler og barnehager som har meldt seg på. Det blir både omvisning og verksted med ullaktiviteter. Sjølingstad arrangerte juleverksted for de ansatte i VAM på vår siste fellessamling. Det var hyggelig å sitte sammen med kolleger og lage nisser og sitteunderlag!
- Flekkefjord Museum var invitert til foredrag med Herad Historielaget for sitt 10 års jubileum. Foredrag handlet om historier fra Christopher Beers Hus og sosiale forskjeller i 1800-tallet. 40 deltakere
- Flekkefjord Museum: Avdelingsleder var invitert til å holde foredrag ved årets Museumsforskerkonferansen ved det Interkulturelle Museum i Oslo. Foredrag

handlet om museet i 2073 og møtet mellom vernede bygg og klimaendringer. 200 deltakere.

- Flekkefjord Museum: Lansering av «Julehilsen fra Flekkefjord» 70 deltakere
- Flekkefjord Museum: Lansering av Svein Andersens film om Morten Ringard 70 deltakere
- Flekkefjord Museum: Ledelsen i Frivilligsentralene i Lister-regionen hadde en gruppeomvisning av Christopher Beers Hus med fokus på sosiale forskjeller i Flekkefjord i 1800-tallet. 20 deltakere.
- Flekkefjord Museum: Flekkefjord Historielag har avholdt 5 foredrag i høst om lokalhistoriske tema. Til sammen 250 deltakere.
- Flekkefjord Museum: Møte med Hitterøe Kystlag for en presentasjon av MS Solstrand 28.11.
- Jul på Flekkefjord museum:
Flekkefjord museum har invitert alle barnehagene og barneskolene i Flekkefjord kommune til årets «Barnas Juleutstilling.» Barn står for innhold, museet står for årets tema, rigging og organisering av utstillingen. Alle barnehage grupper og barneskoleklasser har fått tildelt et tidspunkt for en privat visning (nå ca. 30 grupper/620 barn + 80 voksne) mellom 1.-22. desember. Juleutstillingen åpnes for Flekkefjords befolkning på lørdag 2.12. og holdes åpen 2.12., 9.12, og 16.12. fra 11-14. Utstillingen i år er designet av Olga Bludova, en Ukrainsk flyktning som har jobbet på museet under språkpraksis, og har ledet barneaktiviteter og rosemalingskurs knyttet til Håndverksted. Planlagt skolebesøk: ca. 700 deltakere i desember.

Helhetlig samlingsutvikling

- Ingen større inntak siden sist styremøte
- Det jobbes med avhending av en større mengde gjenstander som er på magasin på Lista.
- D/S Hestmanden har registrert i Primus alle gjenstander som har vært oppbevart på Vestre Lasarett på Odderøya.
- D/S Hestmanden har avtalt innlån av gjenstander fra Shetlandsgjengen til bruk i utstilling om bord.
- D/S Hestmanden har flyttet alle gjenstander fra Vestre Lasarett på Odderøya til det nye magasinet.
- Mandal museum registrerer gjenstander i ledige stunder.
- Flekkefjord Museum: Etter avtale med NAV, Flekkefjord Museum har fått en

jobbpraksis kandidat ved museet som jobber med digitalisering av inntakskort i Primus.

- Flekkefjord Museum: Jobbpraksis kandidaten har laget en innholdsfortegnelse/register av alle 84 årganger med «Julehilsen fra Flekkefjord.» Flekkefjord Museum har en komplett sett av alle årganger, og nå har et søkbart register som inkluderer forfatternavn, årgang, sidetall og artikkeltittel.

Trygg ivaretagelse

- På det nye magasinet leier vi varmekammer fra Teknisk museum i Oslo for å kunne behandle de resterende gjenstandene raskere slik at de kan magasineres
- Flytting fra magasin på Lista er påbegynt og flere store ting er flyttet til Kristiansand.
- Gimle gård har fått nytt beskyttelsesteppe i trappen opp til andre etasje
- Stormen i oktober tok med seg en del trær på tomte til Kristiansand museum, og det jobbes med å rydde opp.
- D/S Hestmanden skal opprette evakueringsplan over gjenstander om bord.
- Sjølingstad Uldvarefabrik har søkt UNI og fylket om dekning til nytt renseanlegg for vann og kloakk. Det gamle var utslitt og kunne ikke repareres. Det har gått med en del midler for å prøve å istandsette med nye pumper og deler, men løsningen ble et nytt. Det gamle er gravd opp og det nye graves ned i disse dager.
- Sjølingstad installerer to varmpumper i Våningen ut fra en utedel. Dette er i samråd med fylkeskonservator.
- Flekkefjord Museum: Arbeid på taket til Christopher Beers Hus er ferdigstilt, og nå tett. Lite råte var oppdaget i undertaket (reparert) og ingen skader til takets bæreverk. Strukturelt fremstår huset som ikke alvorlig skadet, men overflateskader finnes. Etter museumsconservators utredning og rapport fra sommeren 2023, har museet begynt å undersøke tiltak mot UV-stråle/lysskjerming og å integrere oppvarming i huset.
- Flekkefjord Museum: MS Solstrand er nå offisielt vernet av Riksantikvaren. Gjennomgående vedlikehold pågår ved det Norske fiskefartøyvernsenteret i Rekefjord. Arbeidet er ledet av Frank Midtbø. Ferdigstillelse av vedlikeholdsarbeid ventes i våren 2024, og det forventes at Solstrand skal kunne tas i bruk sommer/høst 2024.
- Flekkefjord Museum: Tatjana. Har levert 75 originalmalerier bak glass/i ramme av LK «Tatjana» Gulbrandsen til magasinerings hos eieren – Flekkefjord kommune. Museet ivareta muligheten til å bruke samlingen til utstillinger, osv.

- Flekkefjord Museum: Tatjana. Har fryst og levert flere poser med tekstiler/klær og møbler fra LK «Tatjana» Gulbrandsen til magasiner hos eieren – Flekkefjord Kommune.

Aktiv samhandling

- Forskernettverk Agder, der Vest-Agder-museet er med, arrangerte Agderseminaret på KUBEN i Arendal 2. og 3. november. Årets tema var «Sted og identitet – tilhørighet og historiebruk på Agder i skyggen av to byjubileeer».
- Vest-Agder-museet samarbeider med Kristiansand kommune/Introduksjonsavdelingen om å ha en ukrainsk medarbeider i arbeidspraksis i første kvartal i 2024.
- Det arbeides med å få åpnet den gjenmurte inngangen i bunkeren ved Kanon 4 ved Kanonmuseet.
- Storm i slutten av oktober gjorde stor skade. Ved Kristiansand kanonmuseum på Møvik, ble over 100 trær skadet og taket (asfalten) på Kasematten ble flerret av. De frivillige gjør en kjempes jobb sammen med fast ansatte i oppryddingsarbeidet.
- Avdeling Hestmanden samarbeider godt med den frivillige organisasjonen og ligger an til 15-18.000 dugnadstimer i år.
- Avdeling Hestmanden har fått flere frivillige i løpet av året, spesielt i teknisk avdeling.
- D/S Hestmanden har deltatt på minnesmarkering etter funnet av Montevideo Maru utenfor Australia, sammen med Hans Majestet Kongen, på Oslo Sjømannsforening.
- D/S Hestmanden samarbeider med ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter angående oppdatert løsning av visning av Krigsseilerregisteret om bord.
- D/S Hestmanden deltok med foredrag på fagseminar om hjemmeseilerne på ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter.
- D/S Hestmanden er i samtaler med Marinemusikken angående samarbeid angående konsert i Kristiansand i juni 2024.
- Mandal museum blir ofte kontakta av privatpersoner om virksomheter og gjenstander som bør bli tatt vare på. Vi har blant annet deltatt på uforpliktende befarig på Trædal seletøysfabrikk. Et komplett anlegg for framstilling av seletøy, etablert i 1894.
- Mandal museum samarbeider tett med Visit Lindesnes. I november arrangerte vi «Kaffeprat» for næringa på Ballastbrygga industrihistoriske senter.
- Mandal museum har samarbeida med Mandal Soroptimistforening om markering av FNs verdensdag for avskaffelse av vold mot kvinner. Vi har montert oransje

folie på fasadebelysninga til Andorsengården og rigga og tilrettelagt for arrangement i portrommet 25. november.

- Mandal museum har tett kontakt med Lindesnes kommune om istandsetting og ivaretagelse av Andorsengården.
- Flekkefjord Museum: Påbegynt diskusjoner med Flekkefjord og Oplands Turistforening (F.O.T.) om en fellesutstilling om friluftsliv i sommer 2024.

Forretning

- Besøksstall så langt i 2023:
- Vest-Agder-museets 11 avdelinger har passert forrige års besøksrekord (119 327 personer). Alle julemarkeder (med mer) vil altså utgjøre økning og ny samlet besøksrekord for museene.
- Kristiansand museum og Kristiansand kanonmuseum har allerede passert 2022 tallene – og leverer sine høyeste besøksstall i nyere tid. Her har økt aktivitet, mye cruisebesøk og den ekstra bevilgningen til økt synlighet bidratt. Mandal museum har også sine høyeste besøksstall siden 2017.
- Over 8 800 personer har besøkt Mandal museum så langt i 2023. I 2024 var det totale besøksstallet 6 065 personer. Åpning av ny utstilling på Ballastbrygga industrihistoriske senter og jevnt godt besøk ved de tre andre inngangene er årsaker til dette. Vi har også ansatte som strekker seg langt for å ta imot gjester som ønsker å komme. Det gir økt egeninntjening og vi leverer på samfunnsoppdraget med tanke på tilbud til skoleelever og enkeltdager med fri entré (f.eks. på 17. mai).
- Omsetningen i Shopify nettbutikk har til nå i 2023 vært kr. 178 712,- opp 38 % fra samme periode i 2022.
- Lojalitetsprogrammet «Museumsklubben» ble lansert 16/11 og har nå 176 medlemmer som er kommet inn via nettside og sosiale medier. Medlemskapet er gratis og du får fordeler, rabatter og informasjon om arrangementer. Det blir spennende å se resultatene nå gjestene melder seg inn via museene (systemet er integrert i kassesystemet til museene).
- Kristiansand museum har mottatt 500 000 kroner fra Stiftelsen UNI til istandsetting av årestua på Setesdalstunet.
- D/S Hestmandens Venner har samlet inn nærmere kr. 700 000 kroner fra private givere/stiftelser som tilskudd til årets seilas.
- D/S Hestmanden videreutvikler museumsbutikken basert på erfaringer fra årets seilas.
- Julemarkedet på Sjølingstad går av stabelen lørdag 2. des. Det kommer 17 utstillere

med diverse håndverk, og det blir åpen kafe og juleverksted med ullaktiviteter. I forrige uke gjennomførte Sjølingstad strikkekafe med rundt 35 fremmøtte der tema var «småstrikk til jul». Her ble det også en del julegavehandel. Vi vil ha åpent butikken også med et lite kafetilbud nå i desember fram til 20.des for å få inntjening i julestria.

- Flekkefjord Museum: Nærmere besøksrekord i 2023. Har hatt 8400 besøk hittil i år, med 700-1000 besøk planlagt for desember. 5 av 11 måneder i år har satt besøksrekord. Toppbesøk fra 2019 var 9700. Rekord i billettsalg. Rekord i boksalg. Rekord i suvenirsalg.
- Flekkefjord Museum: Salgs- og egeninntjening nådde rekordhøyder i år. 70.000 i gaver og donasjoner.
- Flekkefjord Museum: Åpnet diskusjon med kommunens «Kultur og Oppvekst» avdeling, samt alle ledere i skolene og barnehagene om samarbeid knyttet til bærekraft og håndverksted. Kommunens skoler, barnehager og SFO vil delta i matauka-prosjektet fra Håndverksted. Prosjektene inkluderer: Fuglekasser i vinter 2024, terrassepoteter våren 2024 og eplesafting høsten 2024. Oppstart vinter (uke 6-7) 2024.
- Flekkefjord Museum: 28.10. åpnet Christopher Beers Hus som spøkelseshus i samarbeid med FAU ved Søyland Skole. Dette var første gang museet har markert Halloween. Huset var dekorert av Olga Bludova. 500 barn og voksne gikk gjennom huset i små grupper på 5-10 individer i løpet av kvelden.
- Flekkefjord Museum: Museumsbutikken/Krambua har holdt lørdagsåpent gjennom perioden. Salg tilsvarende bemanningskostnadene med sesongansatte.
- Flekkefjord Museum: Utleie av «biblioteket» til Briga AS for språkkurs over 8 uker avsluttes onsdag 29.11. 15.000 kr. i utleie i perioden.

Organisasjonsutvikling

- Det ble gjennomført fellessamling for alle ansatte i VAM 23. november, med orientering fra avdelingene, julelunsj og juleaktiviteter.
- Sjølingstad søker etter en ny person på teknisk drifts- og produksjonsmedarbeider i 100 % stilling. Intervjuer er gjennomført.
- 100 % stilling som museumsformidler på Kristiansand museum er lyst ut, med intervjuer de neste par ukene.
- Rekruttering til stilling som leder av Fagseksjonen pågår.
- Flekkefjord Museum: Bruker budsjettet for 2024 for å organisere sesongansatte og se på mulighetene for lengre åpningstid i sesongen (7 dager) og lørdag-søndag

åpent i skuldresesongen fra ca. 17.5.-7.10.

Forslag til vedtak

Styret tar saken til orientering.

Vest-Agder-museet IKS